

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

УДК 159.922

В. І. БАРКО,

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри соціології та психології
факультету № 6 (права та масових комунікацій)
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4962-0975>;

В. П. ОСТАПОВИЧ,

кандидат юридичних наук,
завідувач науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення
Державного науково-дослідного інституту МВС України;

В. В. БАРКО,

кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення
діяльності ОВС Державного науково-дослідного інституту МВС України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ «ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ»

Розкрито теоретико-психологічні засади розробки професійно-психологічного тренінгу, присвяченого проблемі збереження психологічного здоров'я поліцейських Національної поліції України. Підкреслено, що з цією метою під час професійної підготовки поліцейських доцільно використовувати можливості технології професійно-психологічного тренінгу, оскільки вона уможливує комплексне вирішення завдань формування у них психолого-правових знань, практичних умінь, досвіду емоційно-ціннісних відносин і поведінки, забезпечення психологічної надійності та стійкості, здатності протистояти стресам і конфліктам. Відзначено, що тренінг може базуватися на ідеях гуманістичної та гештальт-психології й психоаналітичної концепції. Надано рекомендації щодо розробки та проведення професійно-психологічного тренінгу в підрозділах Національної поліції України.

Ключові слова: Національна поліція України, професійно-психологічний тренінг, гуманістична психологія, гештальт-психологія, психоаналіз, психологічне здоров'я.

Barko, V.I., Ostapovich, V.P. and Barko, V.V. (2016), "Theoretical and psychological approaches to the development of professional and psychological training "Saving mental health of police officers of the National Police of Ukraine" ["Konseptualni zasady profesiino-psykholohichnoho treninhu "Zberezhennia psykholohichnoho zdorovia politseiskykh Natsionalnoi politsii Ukrainy"], *Pravo i Bezpeka*, No. 4, pp. 104–109.

Постановка проблеми. Відповідно до закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція являє собою центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1]. Виконання покладених на поліцію завдань супроводжується значними психофізіологічними та фізичними навантаженнями на працівників, багатьма чинниками ризику для їх життя й здоров'я. Дослідження зарубіжних авторів показують, що складні умови роботи поліцейських нерідко призводять до порушень у психічній діяльності працівників поліції, появи посттравматичних розладів, схильності до девіантної поведінки та

професійної деформації. Тому важливим напрямом підвищення ефективності діяльності поліції є підтримка психологічного здоров'я її працівників.

Психологічне здоров'я є головною складовою душевного благополуччя людини й основою її повноцінного розвитку. Сучасна наука розмежовує сфери психічного та психологічного здоров'я. Психологічне здоров'я розглядається не тільки як відсутність психічних захворювань і відхилень, але і як динамічна сукупність психічних властивостей особистості, що забезпечують гармонію між потребами індивіда й суспільства та виступають передумовою орієнтування індивіда на виконання свого життєвого завдання. Психологічне здоров'я є вищим рівнем прояву

здоров'я психічного, воно визначається ціннісно-смісловим змістом розвитку особистості. Відомо, що психологічне здоров'я особистості є необхідною умовою її ефективної діяльності загалом і професійної зокрема. Різномісна й тривала дія несприятливих чинників зумовлює порушення психологічного здоров'я поліцейських, виникнення у них високої нервово-психічної напруги, що може викликати негативні прояви в їхніх поведінці та психіці, зокрема відчуття душевного дискомфорту, появу негативних психічних станів тощо. Відповідальні завдання, які виконують працівники поліції, висувають підвищені вимоги до стану їх психологічного здоров'я [2, с. 20].

У зв'язку з цим метою статті є розкриття теоретичних підходів до розробки професійно-психологічного тренінгу збереження психологічного здоров'я поліцейських як комплексної навчальної технології, яка широко використовується поліціями демократичних країн світу.

Стан дослідження. Питання, пов'язані з вивченням психічного здоров'я людини та шляхів його збереження, тривалий час викликають цікавість у дослідників. Найбільшу увагу йому приділяли представники медичних наук (медичної психології, патопсихології, психіатрії, психотерапії), у дослідженнях яких переважно йдеться про нервові та психічні захворювання, відхилення в особистісному розвитку людини, органічні синдроми й розлади тощо. Що стосується досліджень у сфері забезпечення психологічного здоров'я правоохоронців, у тому числі поліцейських, то цим питанням приділяли увагу переважно зарубіжні науковці (С. Алдвін, І. Є. Бобкова, Е. Луенда, М. І. Мягих, П. Мучинські, М. Мескон, С. Мадді, О. В. Поляков, А. Ю. Федотов, М. Свон, Р. Чарльз та інші) [3–8]. Вітчизняні вчені також проводили дослідження з питань збереження психологічного здоров'я працівників органів внутрішніх справ. Можна виокремити посібники та рекомендації, підготовлені такими авторами, як О. М. Бандурка, В. О. Криволапчук, І. В. Клименко, Л. А. Кирієнко, Г. А. Литвинова, С. В. Кушнар'ов, Л. І. Мороз та ін. [2; 9]. Автори порушували питання психогігієни праці, психологічного забезпечення працівників, упровадження сучасних психотехнологій у систему професійної підготовки, використання проєктивних діагностичних методів, формування прихильності до здорового способу життя тощо. Проте проблема психологічного здоров'я поліцейських і технологій його збереження нині залишається недостатньо розробленою в теоретичному й методичному аспектах.

Виклад основного матеріалу. Психологічний або соціально-психологічний тренінг упродовж декількох десятиріч широко використовується фахівцями різних сфер суспільного життя та бізнесу як комплексна навчальна технологія, яка поєднує в собі переваги різних форм навчальної роботи – лекцій, семінарів, практичних занять тощо. Автором ідеї тренінгу вважається видатний західний психолог К. Левін, який у 50-х роках минулого століття започаткував новий вид групової роботи, створивши так звані Т-групи. Головною метою перших тренінгів було підвищення комунікативного потенціалу й комунікативної компетентності учасників. Звідтоді фахівцями розроблено багато різновидів психологічних тренінгів, нова технологія почала використовуватись у навчальному процесі шкіл і вищих навчальних закладів, у процесі професійної підготовки персоналу найрізноманітніших організацій, серед інших і працівників поліції. Традиційно вважається, що психологічний тренінг дозволяє вирішувати п'ять головних завдань, а саме формувати в людини знання, вміння, розуміння подій і ситуацій, досвід стосунків з іншими, а також досвід поведінки в соціумі.

Питанням упровадження тренінгових технологій у правоохоронну систему займались вітчизняні та зарубіжні вчені. Серед українських дослідників варто особливо відмітити науковий внесок Л. М. Мороз і В. О. Лефтерова, які обґрунтували принципи, методи й засоби використання тренінгів у діяльності правоохоронців і запропонували ідею професійно-психологічного тренінгу. Пропонований у статті професійно-психологічний тренінг збереження психологічного здоров'я розроблено на основі використання принципів, ідей та концепцій видатних зарубіжних і вітчизняних психологів.

Розглянемо концептуальні засади тренінгу. У світі існує багато теоретико-психологічних концепцій, на яких ґрунтується робота тренінгових груп. Вибір теоретичних засад у першу чергу залежить від мети, яку ставить перед собою організатор тренінгу. У нашому випадку метою є проведення з поліцейськими спеціальної групової роботи, в результаті якої працівники стануть здатними ефективно зберігати й підтримувати стан власного психологічного здоров'я в складних умовах професійної діяльності.

Досягнення мети передбачає вирішення протягом проведення тренінгу таких завдань:

– формування в поліцейських мотивації збереження психологічного здоров'я у процесі службової діяльності й у позаслужбовий час;

- розвиток у працівників поліції інтересу до себе, здатності до розуміння самого себе, саморефлексії та саморегуляції, а також до розуміння інших;

- дослідження життєвого стилю працівника поліції; усвідомлення цього стилю (інсайт); зміна концепції життя та засвоєних способів поведінки;

- формування в поліцейських бажання саморозвитку та самореалізації в професійній діяльності й особистому житті; розвиток гнучкості розуму, креативності;

- зміна фокусу уваги поліцейських і способу інтерпретації успіхів та невдач на користь позитивного сприйняття й оптимістичного стилю атрибуції (приписування причин);

- розвиток комунікативного потенціалу поліцейських, здатності впливати на людей; розвиток терпимості до чужої думки, вміння попереджувати конфлікти та дистреси;

- формування навичок конструктивної поведінки в складних ситуаціях, умінь надавати психологічну допомогу самому собі й іншим.

Для досягнення поставленої мети та вирішення окреслених завдань ми використали теоретичні ідеї гуманістичної, екзистенціальної й гештальт-психології, а також деякі положення психоаналізу.

Вибір на користь ідей гуманістичної психології пояснюється тим фактом, що основою психологічного здоров'я будь-якої людини є її особистісна цілісність, самодостатність, прагнення до особистісного зростання й розвитку, бажання допомагати іншим. Саме підходи представників гуманістичної та екзистенціальної психології (А. Маслоу, К. Роджерса, Р. Мей, І. Ялома та ін.) найбільше сприяють підтриманню психологічного здоров'я, оскільки спрямовані на повне розкриття потенціалу працівника поліції, пошук внутрішніх резервів удосконалення та розвитку здібностей. Згідно з гуманістичною ідеєю істинне фізичне та душевне здоров'я працівника полягає не в тому, щоб відповідати чийось нормам і стандартам, а в тому, щоби прийти до узгодження із самим собою й реальними фактами життя та службової діяльності. Результатом тренінгу на основі гуманістичних ідей також має бути відкриття нових можливостей і перспектив, оволодіння мистецтвом жити в гармонії з навколишнім світом.

Схожими є завдання тренінгу з позицій гештальт-психології. Найважливішими тут є зняття наявних особистісних блокувань і стимулювання процесу розвитку працівника, ре-

лізація можливостей і прагнень особистості за рахунок створення внутрішнього джерела як фундамента процесів саморегуляції. Головним теоретичним принципом гештальт-психології є теза про те, що здатність до саморегуляції неможливо нічим замінити, тому особлива увага приділяється готовності поліцейського приймати рішення й робити вибір. Ключовим моментом тренінгу є усвідомлення контакту із самим собою й оточенням. Також багато уваги приділяється усвідомленню різних установок і тих способів поведінки та мислення, які закріпились у минулому, розкриттю їх значення та функцій у цей час. Гештальт-підхід стимулює працівника поліції до кращого розуміння та прийняття себе таким, яким він є насправді, з негативним досвідом і соціально неприйнятними якостями, психотравмами й витісненими конфліктами. Психолог виступає лише в ролі фасилітатора, помічника, який орієнтується на бажання та можливості поліцейського, допомагає в найбільш складних і болючих ситуаціях.

Психоаналітичні підходи, як відомо, звертають першочергову увагу на роль неусвідомлених психічних процесів у детермінації дій людини. Так, індивідуальна теорія особистості, розроблена послідовником З. Фрейда А. Адлером, розглядає особистість холистично, як наділену творчістю й відповідальністю, таку, яка прагне досягти мети в межах особистої сфери феноменологічного досвіду. В індивідуальній психології А. Адлера стверджується, що іноді через відчуття неповноцінності стиль життя може бути саморуйнівним. Залишаючись психічно здоровим, індивід може бути нездоровим психологічно – втратити впевненість у собі, сенс життя, тому завданням тренінгу має бути підбадьорити таку людину, активізувати її соціальні інтереси й шляхом нових взаємовідносин розвинути новий стиль життя. Життєвий стиль особистості є так само унікальним, як є унікальною і сама особистість. А. Адлер підкреслював необхідність аналізувати особистість як єдине ціле, вказував на те, що життєвий стиль – це унікальний спосіб досягнення цілей, який обирає сама людина, і комплекс засобів, який дозволяє адаптуватись до умов дійсності. Таким чином, стиль життя – це, з одного боку, прийнята людиною концепція життя, з іншого – прийнятий нею паттерн поведінки. До головних чинників, які впливають на деформацію життєвого стилю, А. Адлер відносив органічну неповноцінність людини, розпеченість і соціальну відкинутість (ізоляцію). Тому специфічна мета адлеріанського

тренінгу – допомогти людині позбавитись відчуття власної малоцінності й відчуття себе залученою до світу людей; у процесі тренінгу працівник поліції знаходить помилку в формулі власного життєвого стилю, а потім розвиває альтернативні цілі та способи їх досягнення, тобто відбувається реорієнтація особистості. Остання трактується не тільки як зміна курсу, а, скоріш, як розкриття цілого «віяла» можливостей. Реорієнтація – це не лише виправлення помилок, а й пошук нових орієнтирів, нових смислів. Тому тренінг із використанням психоаналітичних ідей А. Адлера охоплює дослідження життєвого стилю працівника, усвідомлення цього стилю (інсайт), реорієнтацію як зміну особистістю концепції життя та засвоєння способів поведінки.

Групова робота – основна форма, яка використовується під час проведення тренінгу. З позиції гуманістичної теорії інтегральної індивідуальності діяльність людини визначається зовнішньою ситуацією та внутрішніми рисами (темпераментними, характерологічними), які властиві кожному працівнику поліції. Інтегральна індивідуальність утворює декілька ієрархічних рівнів:

- 1) індивідуальні властивості організму (біохімічні, соматичні, властивості нервової системи, конституціональні особливості);
- 2) індивідуально-психологічні особливості (темперамент, характер, здібності);
- 3) соціально-психологічні властивості (ролі в групі та в широкій соціальній системі, особливості комунікації).

Тому тренінг складається з трьох блоків, які органічно переплітаються один з одним: блок 1 – робота з тілом (психосоматичний блок), блок 2 – робота з особистістю (психологічний блок) і блок 3 – робота з комунікацією (соціально-психологічний блок).

На першому етапі роботи (блок 1) психолог виходить із припущення, що певні проблеми працівника можуть бути пов'язані з внутрішньою неузгодженістю свідомості (душі) людини та її тіла. Причиною такої неузгодженості можуть бути конфлікти, виробничі стреси, психологічні травми тощо. Через травми або стрес одна з частин (зазвичай це тіло) відкидається або блокується, й виникає так звана психологічна дисоціація, тобто в людини формується звичка відсторонюватись від свого тіла, щоб не відчувати фізичний або душевний біль. Унаслідок цього втрачається повноцінний контакт зі своїм тілом, поліцейський перестає довіряти сигналам, які воно надсилає. Така втра-

та викривляє або гальмує відчуття особистісної цінності й унікальності людини, змінює соціальні ролі, які стають надзвичайно жорсткими, що ще більше посилює внутрішнє розщеплення. При цьому посилюються симптоми стресу, серед яких м'язове напруження, підвищений артеріальний тиск, депресія, дратівливість, агресивність, загальна тривожність тощо. На психосоматичному рівні дисоціація може призвести до втрати відчуття опори й рівноваги, порушення контактів з іншими працівниками, деформації уявлень про власне фізичне тіло й появи психосоматичних проблем і захворювань. Тому цей блок передбачає декілька тем: а) робота з опорами (внутрішньою рівновагою); б) робота з агресивністю; в) робота з фізичним «Я»; г) робота з м'язовими затисками.

Другий блок присвячено переважно питанням внутрішньої психологічної узгодженості особистості працівника поліції. Головна увага приділяється проблемам життєвих пріоритетів, цілей діяльності та життя, перешкод на шляху досягнення цілей, стратегій побудови образу життя та діяльності й стратегій особистісного росту. В основу цього блоку покладено психологічні моделі его-станів і життєвого сценарію, які розкриваються в процесі здійснення самодіагностики его-станів («Хто я?») і побудови життєвого сценарію. Структура особистості в транзактному аналізі характеризується наявністю трьох его-станів: Батько, Дитина та Дорослий. Кожен его-стан є певним паттерном мислення, почуттів і поведінки. Батько – це інформація, отримана в дитинстві від батьків та інших авторитетних осіб: настанови, повчання, правила поведінки, соціальні норми. З одного боку, Батько є набором корисних і перевічених часом правил, а з іншого – забобонів та упередження. Дорослий здатен об'єктивно оцінювати дійсність на основі власного досвіду й на підставі цього приймати незалежні, адекватні ситуації рішення. Дитина – це емоційний початок людини; цей стан охоплює типові дитячі якості: довірливість, допитливість, винахідливість, захопленість тощо. Згідно з уявленнями транзакціоністів, майже всю людську діяльність запрограмовано життєвим сценарієм, витоки якого лежать у ранньому дитинстві. Спочатку сценарій записується невербально, потім діти отримують від батьків вербальні сценарні послання, які можуть стосуватися загальних установок або різних приватних сторін життя: дитині пропонується професійний, гендерний, освітній сценарій і таке інше. При цьому батьківські сценарні повідомлення

можуть бути як конструктивними, так і деструктивними й непродуктивними. Сценарій лежить поза межами свідомості, людина спотворює реальність із метою «виправдання» свого сценарію. Е. Берн висунув ідею про те, що на ранньому етапі формування сценарію дитина вже має певні уявлення про себе й людей, що її оточують. Ці уявлення залишаються з нею на все життя й можуть бути класифіковані таким чином: «я – ОК» або «я – не ОК»; «ти – ОК» або «ти – не ОК».

Окрім цього, під час розробки тренінгу враховувалось, що всім людям приносить задоволення відчуття руху вперед і наближення до досягнення поставленої мети. Проте досить часто людина не має чітких цілей, а безцільність існування призводить до апатії та песимізму. Іноді трапляються випадки підміни цілей засобами їх досягнення, часто цілі ставляться на недосяжному рівні, що не дає можливості отримувати задоволення від наближення до їх реалізації, і це призводить до негативного стану фрустрації. Нарешті, нерідко замість того, щоб концентруватись на цілях, люди концентруються на проблемах, які затьмарюють собою ціль, накопичуються у свідомості й гальмують просування вперед. Тому важливим завданням тренінгу є навчити поліцейських формулювати позитивні та реалістичні цілі, повідомляти про них і залучати оточення до їх реалізації.

Заключна частина тренінгу (блок 3) розвиває ідеї, започатковані в перших двох блоках, проте її більшою мірою присвячено стосункам і взаємодії поліцейських з іншими людьми. Як відомо, все людське життя тісно пов'язано зі спілкуванням, останнє є засобом формування та становлення особистості, її соціалізації, від

відносин з оточенням залежить досягнення особистістю життєвих і професійних цілей. Третій блок надає можливість працівникові поліції стати майстром побудови соціальних стосунків, дослідити процеси взаємного сприйняття людей, обміну інформацією та комунікативної взаємодії. На цьому етапі важливим є розуміння поняття команди та командної роботи й групової підтримки; комплекс пропонує вправ дозволяє поліцейським по-новому підійти до розуміння ефективності відносин з іншими людьми. Цей етап тренінгу містить у собі такі теми, як моделі спілкування й отримання зворотного зв'язку, групові ролі, механізми вирішення проблемних ситуацій у службовій діяльності.

Висновок. Розроблений професійно-психологічний тренінг «Збереження психологічного здоров'я поліцейських» являє собою комплексну навчальну технологію, яка дозволяє одночасно вирішувати низку головних завдань, а саме: формувати в поліцейського необхідні для підтримання здоров'я знання й уміння, сприятиме правильному розумінню поліцейськими змісту подій і ситуацій та набуттю ними досвіду стосунків з іншими людьми, а також досвіду адекватної поведінки у складних ситуаціях службової діяльності. Він ґрунтується на принципах та ідеях гуманістичної, екзистенціальної та гештальт-психології, а також психоаналізу. Перший досвід використання цього тренінгу під час підготовки поліцейських на базі Одеського державного університету внутрішніх справ продемонстрував його ефективність для формування складових психологічного здоров'я слухачів і позитивне ставлення до нової навчальної технології з боку поліцейських.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Барко В. І., Бойко О. В., Литвиненко Е. С. Інформаційний poradnik з питань формування прихильності до здорового способу життя і безпечної поведінки серед військовослужбовців та працівників правоохоронних органів: практ. посіб. Київ: К.І.С., 2008. 142 с.
3. Поляков А. В. Психологическое сопровождение сотрудников полиции. *Ученые записки СПбГИПСР*. 2014. Вып. 2, т. 22. С. 53–57.
4. Свон Р. Д. Эффективность правоохранительной деятельности и ее кадровое обеспечение в США и России. СПб.: Алетейя, 2000. 296 с.
5. Федотов А. Ю. Системно-структурный подход в профессиональной подготовке сотрудников ОВД. *Психопедагогика в правоохранительных органах*. 2015. № 1 (60). С. 3–6.
6. Aldwin C. M. Stress, coping, and development, Second Edition: An Integrative Perspective. N. Y.: Guilford, 2007. 432 p.
7. Hardiness training for high risk undergraduates/S. Maddi, D. M. Khoshaba, K. Jensen, E. Carter, J. L. Lu, R. H. Harvey. *NACADA Journal*. 2002. No. 22. P. 450–455.
8. Luenda E. Charles et al. Shift Work and Sleep: The Buffalo Police Health Study. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*. 2007. No. 2. P. 215–227.

9. Барко В. І., Клименко І. В., Криволапчук В. О. Профілактика адиктивної поведінки у працівників ОВС України: навч. посіб. Київ, 2009. 52 с.

Надійшла до редколегії 22.10.2016

БАРКО В. И., ОСТАПОВИЧ В. П., БАРКО В. В. ТЕОРЕТИКО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К РАЗРАБОТКЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ТРЕНИНГА «СОХРАНЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ ПОЛИЦЕЙСКИХ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ УКРАИНЫ»

Раскрыты теоретико-психологические подходы к разработке профессионально-психологического тренинга, посвящённого проблеме сохранения психологического здоровья полицейских Национальной полиции Украины. Подчёркнуто, что в этих целях целесообразно реализовать в ходе профессиональной подготовки полицейских возможности технологии профессионально-психологического тренинга, поскольку она позволяет комплексно решать задачи формирования психолого-правовых знаний, практических умений, опыта эмоционально-ценностных отношений и поведения, обеспечения психологической устойчивости и надёжности, способности противостоять стрессам и конфликтам в процессе служебной деятельности. Отмечено, что такой тренинг может базироваться на идеях гуманистической и гештальт-психологии, а также на психоаналитической концепции. Даны рекомендации к разработке и проведению профессионально-психологического тренинга в подразделениях Национальной полиции Украины.

Ключевые слова: Национальная полиция Украины, профессионально-психологический тренинг, гуманистическая психология, гештальт-психология, психоанализ, психологическое здоровье.

BARKO V. I., OSTAPOVICH V. P., BARKO V. V. THEORETICAL AND PSYCHOLOGICAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL AND PSYCHOLOGICAL TRAINING “SAVING MENTAL HEALTH OF POLICE OFFICERS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE”

With the reference to the works of domestic and international authors, as well as own research the authors have revealed theoretical and psychological principles of the development of professional and psychological training focused on the problem of preserving mental health of police officers of the National Police of Ukraine. It has been emphasized that it is appropriate to use the possibilities of technology of professional and psychological training in the course of professional training to fulfill this purpose because it allows the complex solution of the tasks of forming psychological and legal knowledge, practical skills, experience of emotional and valuable relationships and behavior, provision of psychological security and stability and the ability to resist stress and conflicts.

It has been noted that the training may be based on the ideas of humanistic and Gestalt psychology and psychoanalytic concept. As an integral personality forms several hierarchical levels, namely individual properties of the organism (biochemical, physical properties of the nervous system, constitutional features), individual and psychological characteristics (temperament, character, abilities), socio-psychological characteristics (role in the group, in the broad social system, features of communication), then the author's training consists of three blocks that are organically intertwined with each other: block 1 – work with the body (psychosomatic block), block 2 – work with personality (mental block) and block 3 – work on communication (socio-psychological block).

Also the authors have provided recommendations on the development and conduction of professional and psychological training within the units of the National Police of Ukraine. It has been noted that the experience of using this course while police training has demonstrated its effectiveness to form the components of mental health of students and a positive attitude to new learning technologies by the police officers.

Keywords: National Police of Ukraine, professional and psychological training, humanistic psychology, Gestalt psychology, psychoanalysis, psychological health.